

Yeni Büyükşehir Belediye Kanununa Dikkat!

Yıllardır bu sütunlarda doğru bildiğimi açıkça savunduğumu ve hiçbir komplekse kapılmadan iktidarın güzel icraatlarını yazdığımı herkes bilir. Ancak tabî olarak bazen çeşitli tesirlerle yanlış kararlar da alınmaktadır. O takdirde benim görevim bu konularda yapıcı eleştiride bulunmak ve naçizane tecrübemle doğrusunu yazmaktır. Nitekim köşe yazarlığı yaptığım on yıl içinde yazdıklarım ve eleştirilerim doğru çıkmıştır.

Değişime ve reforma taraftarım. Hayatımı bunu gerçekleştirmek için çalışmakla geçirdim. Başbakan Erdoğan'ın ve iktidarının değişim, yenileşme ve reform konusundaki gayretlerini bütün gücümle destekliyorum. Lâkin yeni 'Büyükşehir Belediyesi Kanun Taslağı' fevkalâde yanlış ve mahzurludur.

Yeni Kanun Tasarısı çalışmalarına göre; mevcut 14 büyükşehir belediyesinin sınırları il mülkî sınırı olacak şekilde genişletilmekte; ayrıca 13 ilde aynı şekilde büyükşehir belediyeleri kurulmakta; il genelindeki bütün belde belediyeleri ile köylerin tüzel kişilikleri kaldırılarak bunlar belediyelere 'mahalle' olarak katılmaktadır.

Bu model, Türkiye'de sadece İstanbul ve biraz da İzmit için geçerli olabilecektir. Bunun haricinde, 'Büyükşehir belediye hudutlarının il hududu olarak kabul edilmesi', her bakımdan son derece yanlış, tehlikeli ve mahzurludur. Buna geçiş olarak değerlendirilebilecek mevcut 50 km.lik uygulamalar da fiyasko ile sonuçlanmıştır.

Başbakan Erdoğan çok başarılı bir Büyükşehir Belediye Başkanı idi ve bir efsane oldu. Başbakan bu kanun tasarısını eğer görmüş ve razı olmuşsa, bunun sebebi belediye başkanı olarak bu olağandışı başarısı, tecrübeleri ve müşahadeleleridir. Lâkin Başbakan Erdoğan bu konuda değerlendirmesini yaparken bütün Türkiye şartlarını göz önüne almalıdır.

Bu kanun yürürlüğe girerse şu önemli mahzurlar ortaya çıkacaktır: Bu sistem, yerelleşme iddiasıyla genelleşme yapan bir sistemdir. Bu durumda hizmet akışı tamamen aksayacak, bütün ilçelere ve mahalle hâline getirilmiş köylere gerektiği gibi hizmet götürülemeyecektir.

Bu sistem demokrasiye de uygun değildir. Bununla katılımcı demokrasinin uygulandığı yerel birimler kaldırılacak; halk kendisini yöneten muhtar, belde belediye başkanı gibi kişilerle muhatap olamayacak, yöneticiyle yakınlığı ortadan kalkacaktır.

Bu uygulama 'subsidiarite' (ihtiyaçların en yakın yönetim birimlerince karşılanması) ilkesine de aykırıdır.

Bu uygulamayla, belediyenin hükmî şahsiyeti kadar önemli ve demokratik olan, yüzyılların birikimiyle meydana gelen 'köy' hükmî şahsiyeti ortadan kalkacaktır.

Mülkî idarenin zayıflatılması 'üniter devlet' yapısını tahrip edecek ve merkezî idarenin nüfuzunu da tesirsiz hâle getirecektir.

Bu takdirde mahallî idarelerin denetimi güçleşecek ve yolsuzluklar artacaktır.

Bütün bu saydığımız mahzurlardan çok daha önemli olan husus, bu uygulama sonunda Diyarbakır merkezli, Van, Mardin, Şanlıurfa'nın da dahil olduğu yeni bir 'etnik bölge' ve terör örgütünün hâkimiyetinde bir 'ayrılıkçı yönetim' oluşturulmasıdır. Bu da 'federatif sisteme' ve 'özerk bölge'ye yol açacaktır. Başbakan Erdoğan'ın, İçişleri Bakanı Şahin'in ve Genelkurmay Başkanı Özel'in terörü sonlandırmak için var güçleriyle çalıştıkları bir dönemde, böylesine tehlikeli bir kanunun çıkarılması, sadece teröre hizmet olacaktır. Bu kanun çıkarılmadan da yerel hizmetler arttırılabilir ve yerel yönetimler dengeli bir şekilde güçlendirilebilir.

* Bu Yazı 27 Eylül 2012 Tarihinde Sabah Gazetesi'nde Köşe Yazısı Olarak Yayınlanmıştır.